

Victor Hugo látomásai az új Európáról

Eljön majd a nap, amelyen a háború Párizs és London, Szentpétervár és Berlin, Bécs és Torino között épp oly abszurd és elképzelhetetlen lesz, mint ma már a háború Rouen és Amiens, Boston és Philadelphia között...

Eljön majd a nap, amelyen ti franctiák, ti oroszok, ti olaszok, ti angolok, ti németek, ti mind, földrészünk nemzetei, nagyobb egységgé fogtok boldogan összeolvadni, anélkül, hogy különleges tulajdonságaitokat és dicső egyediségeket fel kellene adnotok...

Eljön majd a nap, amelyen nem lesznek már másfajta csataterek, mint a piacok, amelyek kinyílnak a kereskedelem előtt és az agyak, amelyek kinyílnak az eszmék előtt...

Eljön majd a nap, amelyen nem az ágyúk fognak beszélni és nem a bombák fognak dönteni, hanem a népszavazás, az általános választójog, egy tiszteletreméltó döntőbírótság, amelyet az a nagy és szuverén szenátus hoz létre, mely ugyanaz lesz Európa számára, mint ami ma a Parlament Angliának, a (majna-frankfurti) nemzetgyűlés¹ Németországnak és a nemzetgyűlés² Franciaországnak...

A nagypolitika, az igaz politika célja a jövőben nem lehet más, csak minden nemzetiség elismerése, a népek történelmi egységének helyreállítása és ennek az egységnek – a béke körülményei között – a civilizációval való társítása, a civilizált népek csoportjának állhatatos növelése, a még barbár népek elé jó példa állítása, háborúzás helyett döntőbíróságok ítéletének megfogadása; röviden, hisz ez a lényeg: a jogé lesz az utolsó szó, amit a régi világban mindig az erőszak bevetése helyettesített. (...)

Megnyitó beszéd az 1849. augusztus 21–24. között Párizsban megtartott nemzetközi békekongresszuson

A XX. században rendkívüli nemzet jön lére. Nagy nemzet; ám nagysága nem fogja meggátolni abban, hogy szabad is legyen. Nemes gondolkodású lesz, gazdag, megértő, békeszerető és az emberiség más csoportozatai iránt nagylelkű. (...) Értelmetlennek

Victor Hugo (1802–1885): a francia romantika legnagyobb hatású írója. Ifjú korában királypárti volt, de az 1848–51-es forradalom alatt polgári forradalmárrá vált. 1851–70 között Belgiumban, majd Jersey és Guernsey szigetén (az úgynevezett Csatorna-szigeteken a La Manche-csatornában, a francia és a brit partok között) élt száműzetésben. Visszatérése után parlamenti képviselő, utóbb szenátor. Fő művelt magyarrá is lefordították: „Notre-Dame de Paris” („A párizsi Notre-Dame”, 1831), „Les misérables” („Nyomorultak”, 1862), „Quatre-vingt-treize” („Kilencvenhárom”, 1874.). Jelentősebb drámái: „Hernani” (1830), „Ruy Blas” (1838). Leghíresebb vitairata „Napoléon le Petit” („A kis Napóleon”), amelyet III. Napóleon ellen írt.

fogja találni embervér ontását, (...) az írók üldözését éppoly kevéssé fogja eltűrni³, mint mi a csillagászok elleni „hadjáratokat”, és – anélkül, hogy össze kívánám vetni Béranger⁴ jelentőségét a Galileivel⁵ éppoly kevéssé fogja megérteni, hogyan lehetett Béranger-t tömlőre vetni, mint azt, hogyan lehetett Galileit fogságban tartani. (...) A határfolyók az élet véráramát viszik majd; egy híd lerombolása éppoly képtelenség lesz, mint a nyilvános lefejezés. (...)

Ennek a nemzetnek Párizs lesz a fővárosa; ám az országot nem Franciaországnak, hanem Európának hívják majd.

A XX. században Európának hívják majd; ám a későbbi, még tovább változó századokban emberi ségnek.

Fenséges látomás! A népek életében, akár az egyén életében is, akadnak órái a tökéletes átláthatóságnak. Olyankor feltáruznak a misztériumok. A jelen pillanatban nyilvánvaló előttünk, hogy a civilizáció méhe áldott jövővel terhes.

Csfrázik már Európa egysége. Születni készül egy nép, amely a felvilágosult Franciaországhoz hasonló. Ebben a mára már kirajzolódó formában hordja ölében a jövőt a haladás. A jövő népe úgy várakozik a mai Európában, mint a szárnyas rovar a bábban.

A jövő évszázadban kiszabadul majd, és szárnyra kel; szárnyai közül a szabadság lesz az egyik, az akarat a másik.

Földrészünk testvériesülése – ez a jövő.

Előszó az 1867-es párizsi világkiállításra adott párizsi kalauzshoz

JEGYZETEK

1 A forradalmas 1848-as évben, március 31-én az úgynevezett előparlament általános választásokat írt ki egész Németország területére, és a történelemben első Német Nemzetgyűlés 586 képviselőjének megválasztására. Május 18-án nyílt meg az első ülés az a majna-frankfurti Paulskirche (Szt. Pál-templom) hatalmas csarnokában. Habár a forradalmi mozgalmak elbuktak, a Paulskirche a német egységre törekvés és a polgári demokrácia megteremtésére irányuló első kísérlet jelképe maradt.

2 Vélhetőleg az 1848. május 4-én Párizsban megnyitott nemzetgyűlésről van szó, amelyet III. Napóleon 1851. december 2-án feloszlattott.

3 Célzás arra az életrajzi tényre, hogy Victor Hugót III. Napóleon államcsínye után (1851) száműzték Franciaországból.

4 Pierre Jean de Béranger (1780–1857): francia költő, akit forradalmi dalai miatt 1821-ben és 1828-ban is bebörtönöztek.

5 Galileo Galilei (1563–1642): olasz matematikus, aki 1609-ben kiszámította, hogy csakis a Föld foroghat a Nap körül (s nem fordítva). 1616-ban a Vatikán Tudósainak Intézete elismerte Galilei felfedezéseinek igazát, ám az inkvizíció 1633-ban Rómába rendelte és – noha a tudós visszavonta tanait – holtáig háziőrizetben tartotta.